

Rozwój informatyzacji sektora administracji publicznej w Polsce

Wojciech Michalski

Dokonano oceny rozwoju informatyzacji sektora administracji publicznej w Polsce w latach 2002–2006, pod kątem zaawansowania procesu przenoszenia usług publicznych na platformę elektroniczną oraz rozwoju informatyzacji centralnych i terenowych urzędów administracji publicznej (ministerstw oraz urzędów marszałkowskich, wojewódzkich, powiatowych i gminnych,) a także instytucji użyteczności publicznej (bibliotek, ZUS, urzędów skarbowych itp.).

internet, elektroniczne usługi świadczone przez urzędy administracji publicznej (eGovernment), poziom elektroniczacji usług publicznych, stopień informatyzacji urzędów i instytucji państwowych

Wprowadzenie

Badania dotyczące wpływu nowoczesnych technologii informatycznych i działań organizacyjnych na wydajność pracy sektora publicznego w Polsce [2] wskazują, że czynnikami o istotnym znaczeniu dla rozwoju i usprawnienia pracy sektora publicznego są: jasność i klarowność komunikacji przy podejmowaniu działań w urzędzie, koncentracja na świadczeniu usług elektronicznych dla obywateli i przedsiębiorstw, upowszechnianie aplikacji do pracy zespołowej (programów, umożliwiających wspólne korzystanie z dokumentów oraz zasobów sieci) i szkolenia prowadzone drogą elektroniczną.

Właściwa komunikacja wewnątrz urzędu zmniejsza opór personelu wobec wprowadzania zmian związanych z modernizacją urzędu i przyczynia się do wzrostu wydajności pracy urzędników. Dla większości urzędów administracji oraz instytucji użyteczności publicznej koncentracja na świadczeniu usług elektronicznych dla obywateli i przedsiębiorstw jest zadaniem priorytetowym, ważniejszym niż koncentracja na sprawach wewnętrznych urzędu. Upowszechnianie aplikacji do pracy zespołowej powoduje lepsze dostosowywanie stanowiska pracy do potrzeb i możliwości pracownika, przyczynia się do sprawniejszej obsługi obywateli przez urząd, a szkolenia prowadzone drogą elektroniczną umożliwiają szybkie podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Z doświadczenia wielu krajów europejskich wynika, że dla poprawy wydajności pracy w urzędzie ważną sprawą jest wyznaczenie właściwej kolejności działań podejmowanych w tym zakresie. Optymalizacja procesów realizowanych w urzędzie powinna wyprzedzać wdrażanie nowych technologii. Doświadczenia innych krajów europejskich wskazują też, że połowa przyrostu szybkości i sprawności działania instytucji publicznych jest osiągnięta w początkowym etapie, gdyż wówczas działania są skierowane przede wszystkim na automatyzację powtarzalnych czynności oraz tworzenie elektronicznych wersji dokumentów i formularzy [3]. Ograniczenia w komunikacji elektronicznej między urzędami a interesantami wynikają z braku odpowiedniej infrastruktury sieciowej, z niedostatecznych umiejętności obsługi komputerów i niewielkiej dostępności do internetu gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw (zwłaszcza małych) [11, 14]. Spory wpływ mają także bariery legislacyjne, uniemożliwiające komunikację A2B (*Administration to Business*) i A2C (*Administration to Citizen*) w pełnym wymiarze, w tym ograniczenia prawne dotyczące podpisu elektronicznego w Polsce.

Obecnie Polska znajduje się na etapie tworzenia fundamentów przyszłej *eAdministracji* i zainteresowanie elektronicznymi usługami świadczonymi przez urzędy administracji publicznej (*eGovernment*) jest jeszcze stosunkowo niewielkie, ale wraz z postępującym rozwojem społeczeństwa informacyjnego popyt na usługi *eGovernment* w Polsce będzie z pewnością coraz większy [12, 15]. Uważa się, że rozwój tych usług stanowi szansę awansu cywilizacyjnego Polski, tak jak to było w wielu innych krajach Europy i świata.

Infrastruktura teleinformatyczna i platformy usługowe

W chwili wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej stan informatyzacji sektora telekomunikacyjnego, uznanego za jeden z priorytetowych w naszym kraju, znacząco odbiegał od standardów europejskich.

Infrastruktura stacjonarnej sieci teleinformatycznej była i pozostaje nadal słabo rozwinięta, a potrzeby inwestycyjne w tym zakresie są znaczące. W tej sytuacji działania operatorów telekomunikacyjnych muszą być wspomagane funduszami UE oraz kapitałami krajowymi, pochodzącymi z sektora prywatnego i publicznego. Działania te muszą mieć także wsparcie w postępującej liberalizacji rynku telekomunikacyjnego, która przyczynia się do wzrostu konkurencji operatorów i służy końcowemu odbiorcy usług. Należy podkreślić, że dzięki wsparciu oraz nadzorowi nad prawidłowością przebiegu procesu liberalizacji przez Urząd Kontroli Elektronicznej (UKE) rynek telekomunikacyjny w Polsce jest liberalizowany zgodnie z polityką UE [10]. Infrastruktura sieci ruchomych i rynek usług świadczonych w sieciach komórkowych rozwija się dynamicznie (coraz szerzej są wprowadzane instalacje pilotażowe systemu UMTS).

Poziom telefonizacji obszarów wiejskich był i jest niezadowolający, dlatego rząd powinien wspierać procesy związane z transformacją polskiej wsi i działania związane z wyrównywaniem poziomu technicznego między obszarami wiejskimi i miejskimi (przez wspomaganie działań, mających na celu rozwój systemów i technik informacyjnych w środowiskach wiejskich oraz współdziałanie z organizacjami rządowymi i pozarządowymi).

Rozwój internetu i usług informatycznych odznacza się znaczną dynamiką. Większość połączeń z siecią internet jest obecnie realizowana przez sieci telewizji kablowej lub dostępy xDSL (początkowo głównie za pomocą modemów dołączanych do sieci publicznej). Istotną rolę w upowszechnieniu dostępu do internetu mogą odegrać publiczne punkty dostępu, tzw. telecentra (*Public Internet Access – PIAP*), wykorzystujące istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną, lokalizowane w gminnych domach kultury, szkołach czy bibliotekach (np. w ramach programu Ikonka)^①.

Dynamiczny rozwój przekazu satelitarnego uzasadnia możliwie szybkie rozpoczęcie wieloetapowych działań wprowadzania telewizji cyfrowej w Polsce. Telewizja cyfrowa umożliwi zwiększenie liczby programów, lepszą jakość odbioru oraz świadczenie nowych usług przez wykorzystanie telewizji interaktywnej i komunikacji multimedialnej.

Bezpieczeństwo sieci i zasobów informatycznych ma priorytet w polskiej polityce gospodarczej. Wyposażenie sieci w mechanizmy zabezpieczające jest traktowane jako działanie o podstawowym znaczeniu dla właściwego funkcjonowania instytucji publicznych, których działalność opiera się na wykorzystaniu sieci teleinformatycznych i aplikacji komputerowych. Bezpieczeństwo sieci teleinformatycznej administracji warunkuje wykonywanie czynności operacyjnych przez organy ścigania

^① Por. K. B. Wydro: „Telecentra wczoraj i dziś”. *Telekomunikacja i Techniki Informacyjne*, 2006, nr 1–2, s. 64–73.

(policję, prokuraturę) oraz zadań ustawowych przez służby specjalne (np. ABW). Bezpieczna sieć jest postrzegana także jako czynnik o podstawowym znaczeniu dla rozwoju handlu i bankowości elektronicznej, zwiększający zaufanie społeczne i stymulujący proces rozwoju usług komunikacji elektronicznej. Prace nad rozwojem bezpieczeństwa sieci krajowej obejmują takie obszary, jak: polityka bezpieczeństwa, zgodność polityki bezpieczeństwa z regulacjami prawnymi i normami technicznymi, bezpieczeństwo fizyczne i środowiskowe, zarządzanie bezpieczeństwem firmy, inwentaryzacja oraz klasyfikacja posiadanych zasobów, kontrola dostępu do zasobów i zarządzanie ciągłością pracy firmy.

Obecnie można zauważyć postęp w rozwoju usług *eGovernment* w urzędach administracji rządowej i samorządowej w Polsce. Elektroniczny urząd stanowi platformę integracji różnych systemów istotnych dla działalności urzędu, m.in. systemu zarządzania kryzysowego oraz systemu wspomagającego utrzymanie bezpieczeństwa na terenie zarządzanym przez ten urząd (w mieście lub gminie).

Dla usprawnienia pracy instytucji bezpieczeństwa publicznego, w policji i innych służbach porządkowych, wprowadza się zintegrowane systemy teleinformatyczne, w tym systemy łączące poszczególne rodzaje służb użyteczności publicznej (pogotowie, straż, policję). Wykorzystuje się także system GPS (*Global Positioning System*), umożliwiający pozycjonowanie patroli i miejsc zdarzeń (prawdopodobnie w 2008 r. zostanie on zastąpiony systemem Galileo [8]) oraz różne technologie, zapewniające mobilny dostęp do zasobów sieci informatycznych.

Strategia *ePolska* w sektorze administracji publicznej

Według założeń strategii *ePolska*, w latach 2004–2006 miały zostać zrealizowane cele związane m.in. z zapewnieniem urzędów administracji publicznej szerokopasmowego dostępu do internetu. Z danych publikowanych w licznych raportach (m.in. w [6, 14]) wynika, że wystąpiły opóźnienia związane w szczególności z: budową ogólnokrajowej sieci urzędów administracji publicznej, komputeryzacją procesów i procedur w urzędach administracji rządowej, rozwojem rejestrów państwowych i branżowych oraz ich integracją, rozwojem sektorowych sieci informatycznych i przygotowywaniem kadry kierowniczej administracji rządowej do poprawnego przeprowadzania przedsięwzięć z zakresu technologii informacyjnych.

Usługi *eGovernment*

Ocenę oparto na wynikach badań własnych (przeprowadzonych w 2006 r. w Instytucie Łączności (IŁ) – *Działanie 2.6 ZPORR*) oraz badań opublikowanych w [4, 11]. Wskaźniki określające poziom funkcjonalności tych usług zostały wyznaczone wg kryteriów tzw. „starej skali”. Rekomendowane przez Komisję Europejską procentowe poziomy funkcjonalności usług *eGovernment* podano w tablicy 1.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w ostatnich dwóch latach usługi *eGovernment* w dalszym ciągu słabo się rozwijały. Żadne z województw nie osiągnęło jeszcze rozwoju na poziomie interakcji jednokierunkowej (50%), chociaż we wszystkich usługi publiczne są już na poziomie udostępniania pełnej informacji (25%). Obecnie 93,2% urzędów podaje na swoich stronach internetowych informacje dla interesantów. W 2006 r. wzrosła o 4,7% (do wartości 59,6%) liczba urzędów, które na swoich stronach umieszczają formularze do pobrania i nieznacznie, bo o 0,4% (do wartości 7,4%), liczba urzędów, które umożliwiają odsyłanie wypełnionych formularzy. Załatwianie całości spraw urzędowych wyłącznie drogą elektroniczną proponuje 0,7% urzędów w Polsce.

Tabl. 1. Wskaźniki poziomu usług

Poziom według „starej skali”	Poziom według „nowej skali”	Opis funkcjonalności
1 (25%)	0 (0%)	Udostępnianie na stronach WWW urzędów informacji dotyczących danej usługi publicznej (procedur, formularzy itp.)
2 (50%)	0 (0%)	Umożliwianie pobierania w trybie <i>on-line</i> formularzy oraz ich wypełniania i drukowania (przekazywanie wypełnionych formularzy odbywa się zgodnie z dotychczasową procedurą i wymaga wizyty w urzędzie)
3 (75%)	0 (0%)	Umożliwianie pobierania formularzy, wypełniania i odsyłania ich zwrotnie drogą elektroniczną (komunikacja dwukierunkowa)
4 (100%)	1 (100%)	Pełna obsługa procedur urzędowych w sposób zdalny (włącznie z potwierdzaniem odebranych dokumentów i dostarczaniem petentom decyzji administracyjnych)

Wśród urzędów szczebla centralnego i wojewódzkiego udogodnienia oraz usługi publiczne dostępne drogą elektroniczną (np. odsyłanie wypełnionych formularzy) oferuje mniej urzędów wojewódzkich (6,7%) niż marszałkowskich (25,0%) i centralnych (20,8%). W urzędach wojewódzkich nie można załatwić całości spraw urzędowych wyłącznie drogą elektroniczną. Na szczeblu powiatu i gminy następuje powolny wzrost liczby urzędów, świadczących coraz większy zakres usług:

- o 5,3% (do wartości 58,8%) wzrosła liczba urzędów oferujących formularze do pobierania;
- o 0,5% (do wartości 6,9%) urzędów proponujących odsyłanie wypełnionych formularzy;
- o 5,4% (do wartości 6,5%) urzędów, które przyjmują oferty dotyczące zamówień publicznych.

W 2006 r. nie zaobserwowano ani przełomu, ani zasadniczego wzrostu poziomu świadczenia usług *eGovernment* dla obywateli w Polsce. Najbardziej spektakularna zmiana nastąpiła w dwóch usługach:

- poszukiwania ofert pracy (w ostatnim czasie osiągnęła ona najwyższy poziom);
- uzyskania prawa do stypendium socjalnego lub za wyniki w nauce (wzrosła z poziomu 0 do 2 wg „starej skali”).

Wiele usług świadczonych dotychczas na poziomie 1 jest obecnie udostępnianych na poziomie 2, co w skali kraju daje wynik między poziomem 1 i 2. Dotyczy to w szczególności wydawania dokumentów osobistych, uzyskania prawa do zasiłku rodzinnego, rejestracji pojazdu i dostępu do katalogów bibliotek publicznych.

W 2006 r. w grupie usług dla przedsiębiorstw też nie odnotowano istotnego wzrostu poziomu świadczenia usług *eGovernment* w stosunku do roku ubiegłego. Jedynie rejestracja działalności gospodarczej osiągnęła poziom 2 wg „starej skali” (z czterech możliwych).

Informatyzacja urzędów administracji publicznej

Z badań przeprowadzonych przez IŁ w 2006 r. oraz z danych zawartych w raporcie [11] wynika, że urzędy administracji państwowej i samorządowej w dalszym ciągu przeznaczają zbyt małą część budżetu na rozwój informatyzacji. W 50,9% urzędów wydatki na ten cel stanowią ułamek procenta (w latach poprzednich 18,6%). Zmniejszyła się nawet, i to znacznie, liczba urzędów, które w ubiegłych latach przeznaczały na informatyzację minimalną kwotę, tj. 1% wydatków budżetowych (spadek o 27,6%).

Szkolenie pracowników w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) także nie jest doceniane przez urzędy (odsetek jednostek, które przeszkoliły swoich pracowników wzrósł zaledwie o 0,3). Tylko 50,7% urzędów centralnych i wojewódzkich oraz 13,3% urzędów gmin i starostw przeprowadziło tego typu szkolenie dla swoich pracowników.

Liczba urzędów z własną komórką organizacyjną odpowiedzialną za informatyzację, choć wzrosła o 2,6%, nadal stanowi mniej niż połowę (43,7%). Najbardziej poprawiła się sytuacja w urzędach marszałkowskich (wzrost z 91,7% do 100%) oraz urzędach centralnych (wzrost z 89,1% do 97,9%), w urzędach starostw i miast na prawach powiatu spadła o 2,6%, z urzędów gminnych zaś tylko 39,4% ma własną komórkę organizacyjną odpowiedzialną za informatyzację.

W większości urzędów (69,6%) obsługą informatyczną zajmowała się tylko jedna osoba. Tak było w 72,2% urzędów gmin i starostw. Jednak w 75% urzędów szczebla centralnego i wojewódzkiego w komórce informatycznej były zatrudnione 4 lub więcej osoby.

Spadł o 6,3 odsetek urzędów korzystających z usług firm zewnętrznych w zakresie obsługi informatycznej, co wynika prawdopodobnie ze wzrostu zatrudnienia w działach informatycznych urzędów. Spadek liczby urzędów korzystających z usług zewnętrznych firm informatycznych dotyczy zarówno urzędów wyższego, jak i niższego szczebla (spadek o 5,6% w urzędach wyższego i o 6,4% niższego szczebla). Najpowszechniej z tych usług korzystają urzędy wojewódzkie (86,7%), natomiast 64,1% urzędów gminnych wykorzystuje w tym celu własną kadre.

Badania potwierdzają małe zainteresowanie urzędów zintegrowanym programem operacyjnym rozwoju regionalnego (ZPORR), choć nastąpił wzrost o 6,7% (do 28,9%) liczby urzędów angażujących się w projekt 1.5 ZPORR (infrastruktura społeczeństwa informacyjnego). Zmiany w tym zakresie są widoczne przede wszystkim w urzędach gmin i starostw.

Stopień komputeryzacji urzędów jest dosyć wysoki. Prawie wszystkie (99,8%) urzędy w Polsce wykorzystują komputery. Mają je wszystkie urzędy szczebla centralnego, wojewódzkiego, powiatowego i urzędy miast na prawach powiatu. Bez komputerów jest jeszcze 0,2% urzędów gmin.

Najbardziej popularnym oprogramowaniem stosowanym w urzędach jest system operacyjny Microsoft Windows. Wzrasta też zainteresowanie, głównie w urzędach gminnych, oprogramowaniem Linux (liczba komputerów z tym oprogramowaniem wzrosła z 1,52% do 2,76%). Natomiast urzędy centralne odchodzą od stosowania tego systemu. W urzędach częściej jest wykorzystywany pakiet Microsoft Office niż OpenOffice (Microsoft Office w 47,91% komputerów, OpenOffice w 12,39%).

Wzrósł odsetek urzędów wykorzystujących technologie informacyjne i komunikacyjne (kablony LAN o 13,9, bezprzewodowy LAN o 5,5, intranet o 5,3, a ekstranet o 2. Do komunikacji elektronicznej w urzędach najpowszechniej (84%) jest stosowana kablona sieć LAN (zarówno w przypadku urzędów, które mieszczą się w jednym, jak i w wielu budynkach). Wersja bezprzewodowa tej technologii znajduje zastosowanie głównie w urzędach niższego szczebla (wzrost z 15% do 20,5%). Mniejszą popularnością cieszy się intranet (jest w 39,9% urzędów), a najmniejszą ekstranet (tylko w 4,4% urzędów).

Internet jest powszechnie stosowanym środkiem komunikacji elektronicznej w urzędach. Wszystkie urzędy wyższego szczebla i niemal wszystkie urzędy niższego szczebla (99,4%) mają dostęp do zasobów tej sieci. Technologia dostępu do internetu jest zróżnicowana. Istotną rolę zaczyna odgrywać szerokopasmowy dostęp DSL (*Digital Subscriber Line*). Nastąpił wzrost liczby urzędów, wykorzystujących połączenia powyżej 2 Mbit/s (z 3,7% do 13,3%). Znacznie wzrosła liczba połączeń bezprzewodowych (z 3,5% do 9,7%).

W obu grupach urzędów nastąpił wzrost możliwości uwierzytelniania odbiorcy komunikacji elektronicznej. Częściej są stosowane systemy haseł, kod PIN (32,0% urzędów wyższego i 9,9% w niższego szczebla) oraz szyfrowanie w celu zapewnienia poufności (30,7% urzędów wyższego i 9,7% niższego szczebla) niż podpis elektroniczny (18,7% urzędów wyższego i 4,7% niższego szczebla). Ponad 54% urzędów wyższego i 82,5% niższego szczebla nie wprowadziło żadnych mechanizmów uwierzytelniania odbiorcy.

Urzędy stosują różne mechanizmy zwiększające bezpieczeństwo sieci i danych. Najbardziej popularna jest ochrona antywirusowa (100% urzędów wyższego i 96,3% niższego szczebla) oraz stosowanie zabezpieczeń *firewall* (100% urzędów wyższego i 75,1% niższego szczebla). Serwery rezerwowe oraz przechowywanie zapasowych kopii danych poza urzędem jest w dalszym ciągu mało popularne w urzędach gmin i starostw (16,2%), natomiast w urzędach szczebla centralnego i wojewódzkiego przechowywanie danych na serwerach rezerwowych (49,3%) wypiera przechowywanie zapasowych kopii danych poza urzędem (10,7%).

Tylko 9,1% urzędów korzysta z elektronicznego obiegu dokumentów. Liczba urzędów centralnych i wojewódzkich wzrosła z 25,4% do 34,7%. Zamiar wprowadzenia takiego obiegu dokumentów deklaruje 87,3% urzędów, w tym 89,8% wyższego i 87,2% niższego szczebla.

Perspektywy rozwoju kanałów dostępu do elektronicznych usług administracji publicznej w Polsce

Według ekspertów, w najbliższych latach w Polsce dominującą formą dostępu do szybkiego internetu będzie technologia ADSL (*Asymmetric Digital Subscriber Line*). Alternatywną formą będzie dostęp przez sieci telewizji kablowej. Szacuje się, że dynamika wzrostu liczby użytkowników łączy CATV i xDSL pozostanie podobna (pod warunkiem modernizacji sieci CATV i uruchomienia kanału zwrotnego). Obserwuje się również stały postęp w dostępie do internetu za pośrednictwem innych technik, takich jak: radiowe sieci dostępowe, sieci łączności satelitarnej, sieci WLAN oraz sieci UMTS. Podjęto też próby uruchomienia szybkiego dostępu do internetu przez sieć energetyczną i światłowodową. W przyszłości platformą dostępu do szerokopasmowego internetu może być także naziemna i satelitarna telewizja cyfrowa.

Podsumowanie

Obecnie w Polsce, podobnie jak w początkowym okresie informatyzacji urzędów państwowych w innych krajach Europy i świata, świadczenie usług *eGovernment* polega głównie na udostępnianiu w internecie podstawowych informacji organizacyjnych, dotyczących działalności urzędu, adresu, godzin przyjmowania interesantów i telefonów kontaktowych. W przypadku niektórych usług istnieje możliwość pobierania formularzy on-line oraz zwrotnego przekazywania wypełnionych formularzy.

Średnia rozwoju wszystkich usług *eGovernment* przekroczyła zaledwie wartość 25% (poziom 1 wg „starej skali”). Nastąpił progres. Z każdym rokiem rośnie dystans między usługami świadczonymi na rzecz przedsiębiorstw a udostępnianymi obywatelom.

Informatyzacja urzędów administracji publicznej ma charakter zdecydowanie zdecentralizowany i proces ten przebiega nierównomiernie w skali kraju. Dotyczy to przede wszystkim elektronizacji urzędów różnych szczebli podziału administracyjnego kraju, rozwoju informatyzacji poszczególnych rejonów Polski, ofert usług publicznych skierowanych do podmiotów gospodarczych i obywateli oraz sfery administrowania informacją publiczną.

Stopień zaawansowania procesu informatyzacji urzędów centralnych jest wyższy niż urzędów terenowych. Wszystkie urzędy centralne i niemal wszystkie wojewódzkie zapewniają dostęp do usług publicznych (niektóre na wysokim poziomie), coraz częściej o szerokim zakresie funkcjonalności. Natomiast mniej niż połowa urzędów gminnych i połowa miejsko-gminnych udostępniła informacje z własnych serwisów internetowych. Widoczne są znaczne różnice w poziomie informatyzacji urzędów państwowych w poszczególnych obszarach geograficznych Polski.

Podaż i jakość usług świadczonych przez urzędy osobom prawnym znacznie różni się od oferty skierowanej do osób fizycznych. Urzędy bardziej rozwijają usługi dla przedsiębiorstw niż dla obywateli. Tak było od początku wprowadzania usług publicznych i utrzymuje się do dziś, pogłębiając różnicę w dostępie do usług publicznych tych dwóch kategorii użytkowników.

Obserwuje się zaniedbania w sferze zarządzania informacją publiczną w pewnej grupie urzędów, które wdrożyły rozwiązania informatyczne w stopniu pozwalającym na publikowanie *Biuletynu Informacji Publicznej* (BIP). Udostępniane tam informacje są jednak niekompletne i nieaktualne.

Z prowadzonych badań [4, 11, 14] wynika, że proces informatyzacji sektora administracji publicznej w Polsce ma niezrównoważony charakter i wymaga koordynacji (odpowiadają za to minister spraw wewnętrznych i administracji, Rada Informatyzacji w MSWiA oraz Międzyresortowy Komitet ds. Informatyzacji i Łączności). Obecnie większość urzędów administracji publicznej nie ma odpowiedniej infrastruktury informatycznej, a te które mają, nie wykorzystują w pełni jej możliwości funkcjonalnych.

Rozwój usług *eGovernment* i informatyzacji sektora administracji publicznej stanowi strategiczny cel rozwoju informatycznego kraju, czego dowodem są uruchomione lub uruchamiane ponadsektorowe i sektorowe projekty ujęte w *Planie Informatyzacji Państwa na lata 2007–2010* [7] (w szczególności projekty dotyczące rozwoju platformy ePUAP) oraz wydane akty prawne [7, 13], sankcjonujące przebieg modernizacji naszego kraju. Jednak, z uwagi na opóźnienia powstałe w realizacji zadań strategii *ePolska* i brak dynamiki rozwoju procesu elektronizacji sektora publicznego w Polsce, oczekuje się zdecydowanych posunięć, przede wszystkim ze strony ministerstwa odpowiedzialnego za sprawy informatyzacji kraju, ale także ze strony innych ministerstw realizujących projekty resortowe. Oczekuje się też, że w zaistniałej sytuacji urzędy centralne pilnie podejmą działania w celu podniesienia poziomu elektronizacji oferowanych usług oraz że nastąpi przyspieszenie w zakresie tworzenia jednolitych rejestrów i wykorzystywania ich przez wiele instytucji publicznych. Ponadto należy się spodziewać, że zostaną podjęte działania zmierzające do powstania centralnego portalu usług publicznych oraz że w najbliższej przyszłości powstanie sieć teleinformatyczna administracji publicznej (STAP), pełniąca funkcję jednolitej platformy komunikacyjnej dla usług administracji publicznej.

Bibliografia

- [1] Badanie sondażowe „Usługi eGovernment w urzędach administracji publicznej na terenie wybranych województw Polski wschodniej, północnej i środkowej”. Instytut Łączności, Warszawa, 2006
- [2] *Diagnoza społeczna 2005 – Korzystanie z nowych technologii: uwarunkowania, sposoby, konsekwencje*, <http://www.diagnoza.com>
- [3] *Does eGovernment pay off?* Raport Capgemini, November 2004, <http://europa.eu.int/idabc>
- [4] *eGovernment in the Member States of the European Union*, maj 2006, <http://europa.eu.int/idabc/legovo>
- [5] Michalski W.: *Ocena zapotrzebowania społecznego na elektroniczne usługi świadczone przez urzędy administracji publicznej w Polsce*. Telekomunikacja i Techniki Informacyjne, 2006, nr 1–2, s. 74–83
- [6] *Monitoring realizacji działań „Strategi Informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej ePolska na lata 2004–2006”*. Warszawa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, <http://www.mswia.gov.pl>
- [7] *Plan Informatyzacji Państwa na lata 2007–2010*. Akt wykonawczy do Ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, <http://www.mnii.gov.pl>
- [8] Program Galileo, <http://galileo.kosmos.gov.pl/>
- [9] Program IKONKA, <http://www.mswia.gov.pl/portal/pl/284/>
- [10] *Raport prezesa UKE o stanie rynku telekomunikacyjnego w Polsce w 2006 r.*, <http://www.uke.gov.pl/uke/index.jsp>
- [11] *Stopień informatyzacji urzędów w Polsce*. Raport generalny z badań ilościowych dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa, ARC Rynek i Opinia, listopad 2005
- [12] *Świadczenie usług publicznych przez niektóre organy administracji rządowej przy zastosowaniu mediów elektronicznych*, http://bip.nik.gov.pl/bip/wyniki_kontroli_wstep/inform2006/2006118
- [13] *Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*. Dz.U., 2005, nr 64, poz. 565, <http://isip.sejm.gov.pl>
- [14] *Wykorzystywanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w 2005 r.* Raport GUS, Warszawa, Główny Urząd Statystyczny, grudzień 2005
- [15] *Wywiadywanie się wojewodów i jednostek samorządu terytorialnego z obowiązku udostępniania informacji publicznej*. Raport NIK, http://bip.nik.gov.pl/bip/wyniki_kontroli_wstep/inform2007/2006154

Wojciech Michalski

Mgr inż. Wojciech Michalski (1952) – absolwent Wydziału Elektroniki Politechniki Warszawskiej (1977); długoletni pracownik naukowy Instytutu Łączności w Warszawie (od 1977); autor i współautor wielu opracowań; zainteresowania naukowe: usługi telekomunikacyjne, protokoły sygnalizacyjne, zarządzanie oraz utrzymanie sieci telekomunikacyjnych i informatycznych.

e-mail: W.Michalski@itl.waw.pl